

ULLA BELLA

NR 3-2014

Personaltidning för VO Sekreterare, Onkologi Thorax divisionen

Tidigare matsedlar som matlagen gjort pryder väggarna i matsalen på Tullhuset.

ULLA-BELLA KIKAR IN I ETT KOLLEKTIVHUS

Har du tänkt på hur vi bor och varför vi bor som vi gör? En som hållit den frågan nära hjärtat under hela sitt vuxna liv är Dick Urban Vestbro som brinner för kollektivt boende.

Dick Urban Vestbro bor i kollektivhuset Tullstugan på Södermalm som består av två trappuppgångar på Dörjgränd 4 och 6.

När jag och min kollega Elisabeth Selander hörde av oss till honom för att få veta mer om Tullstugan så bjöd han in oss på middag. Tid för middag var 18.00 och vi klev in mitt i gemenskapen i den mysiga matsalen där veckans matlag stod och förberedde det sista inför serveringen.

De boende i kollektivhuset delar på ett gemensamt kök, en matsal, TV-rum och lektrum på sammanlagt 120 kvadratmeter samt ett förråd och en altan. Fyra vardagar i veckan kan medlemmarna i kollektivhuset gå och äta mat i den gemensamma matsalen, som är utformat som ett kök, modellen större, med flera matbord och en öppen planlösning där ugnar, diskbänkar och vitvaror har sin egen avdelade yta.

Matsalen är kollektivhusets hjärta. De boende delar på matlagning. Matlagningen är obligatoriskt för alla vuxna. Medlemmarna är organiserade i fem arbetslag med tio personer i varje. Varje lag svarar var femte vecka för att planera veckans meny, handla råvaror, laga och servera maten samt för disk och städning.

Ekvationen med matlagen är följande: Under 20 vardagar kan du som medlem i kollektivhuset komma och äta mat i matsalen 18 gånger, och två gånger är det du tillsammans med ett par andra medlemmar som står för maten.

Kollektivhuset Tullstugan ingår i en större bostadsrättsförening, bestående av flera fastigheter. Det är dock bara Dörjgränd 4 och 6 som är kollektivhus.

Fullvärdig medlem i kollektivhuset kan man vara även om man inte äger en bostadsrätt i själva kollektivhuset. Som medlem betalar man en basavgift på 100 kr (i själva huset) resp 200 kr i månaden (om man bor

"utanför"). Dessa pengar går till en gemensam kassa som används för inköp av utrustning, reparationer mm. Maten betalas separat 25-55 kr per måltid (beroende på ålder, veckodag och om man är gäst).

Vill du kortfattat beskriva vad som i praktiken är "kollektivt" för medlemmar i Tullstugan?

- Det är nästan bara middagarna, men de är desto viktigare, berättar Dick Urban. Sen har vi bokklubb, kulturmöten en söndag i månaden och ibland filmvisning och fotbollstv. Städ dag och fest en gång om året. Vi beslutar om de gemensamma lokalerna tillsammans och har husmöten ca fyra gånger per år. Flera vuxna samarbetar ofta om barnen, inte bara föräldrar.

Mer aktion än diskussion

Att komma överens är A och O för att ett kollektivhus ska fungera.

- Man måste ha ett system för att hantera problem när de dyker upp. Här lever vi efter filosofin att uppmuntra initiativ, säger Dick Urban. Om någon kommer med ett förslag på åtgärd som kan förbättra för oss, så säger styrelsen oftast bara "ja, visst, prova att göra så, så får vi se hur det går". I stället för att man ska tillsätta arbetsgrupper och diskutera saken.

Samarbetets kraft

Dick Urban Vestbro är ordförande i organisationen Kollektivhus NU och har mycket att berätta för den som vill veta mer om kollektivt boende i Sverige och världen. Redan som arkitektstudent på KTH under 60-talet skrev han och en medstudent ett examensarbete om kollektivhus. Sedan dess har han fortsatt att forska om kollektivt boende och publicera böcker och artiklar i ämnet.

Dick Urbans idé om det kollektiva boendet baserar sig på människans behov av social gemenskap och samarbete.

Dick Urban Vestbro på sin balkongi kollektivhuset Tullhuset.

- Människor med sociala kontakter mår bättre och lever längre, förklarar Dick Urban.

En annan drivkraft i Dick Urbans engagemang i kollektivboende är kvinnornas frigörelse.

- På 1960-talet gick kvinnorna ut i stor skala i arbetslivet. De ville kombinera familj och arbete, vilket skulle underlättas av att bo i kollektivt. Men det patriarkala samhället sa nej till kollektivhus. Inte förrän i slutet av 1970-talet bröts motståndet. Då kom en ny generation manliga kommunalpolitiker som tyckte det var okej att deras hustrur förvärvsarbetade. En av dem var det socialdemokratiska borgarrådet Mats Hult. Han drog igång ett program för utveckling av nya kollektivhus i Stockholm, uppbackad av en rörelse för alternativa boendeformer, det som snart skulle bli Kollektivhus NU.

Tidigare typer av kollektivt boende hade mer inriktningen av serviceboende med anställd personal, en typ kollektivt boende som Dick Urban tar avstånd ifrån.

- För mig handlar kollektivt boende inte bara om service. Det handlar i stället om kraften i vad medlemmarna i kollektivet kan åstadkomma tillsammans.

Text: Sandra Lang

Tack!

Tack till Dick Urban Vestbro, ordförande i föreningen Kollektivhus NU för ett fint samtal om kollektivt boende.